

Okuyucu Mektupları / *Reader Letters*

Uğurlar Olsun Sana Zafer: Bir Son Mektup

Selma Alpay Aslan*

Sevgili Zafer, iş yerinde gün e-postaların kontrolü ile başlıyor. 22 Eylül sabahı birinci mesaj alışılagelmiş, rutin bir mesaj, ikinci de öyleydi, sonra gözlerim vefat ve Zafer Kızılkın sözcüklerinin buluşmuş olduğu satıra kilitlendi. Taşıdığı anlam açıktı ama inanmak güçtü, kabullenmek güçtü. 90'lı yıllarda bir gün Milli Kütüphane'de katıldığımız bir toplantı öncesinde fuayede, uzaktan “*Zoia Horn'u tanıyor musunuz?*” diye seslenerek, gülen yüzünle bana doğru gelişin gözlerimin önünde canlandı. Daha dün gibiydi. O an ne kadar mutlu olmuştum biliyor musun? Sen, benden 11 devre sonra mezun olmuş genç meslektaşım, 1973 yılında yazdığım bir yazıyı (Ek 1) 20-25 yıl sonra bulmuş, okumuştun.

O gün o fuayede bizi buluşturan Zoia Horn, senin de söz konusu yazımda okumuş olduğun gibi, ABD'nin Pennsylvania Eyaleti'ndeki Bucknell Üniversitesi Kütüphanesinde çalışan bir kütüphaneciydi. Özelliği, inanç ve değerlerine sıkı sıkıya bağlı olmasıydı. Bu öylesine bir bağlılıktı ki, uğruna FBI'ya, büyük jüriye karşı bir davada tanıklık etmeme konusunda ona sonuna kadar direnme gücü vermişti, tutuklanmayı göze alma gücü vermişti. Bu davada kader ortaklığı yaptıkları Pat Rom'la birlikte Amerikan Kütüphane Derneği'nin 1971 yılında Dallas'ta gerçekleştirilen Kurultayı'na sundukları karar tasarısı giriş kısmı değiştirilerek benimsenmiş ve o Karar'la Amerikan kütüphanecileri düşünce özgürlüğünün ve etik değerlerin önemini altını bir kez daha çizmişlerdi. Seninle aramızda doğan gönül yakınlığı da işte bu değerlere verdiğimiz önemden kaynaklanıyordu.

Türk Kütüphaneciler Derneği'nin en uzun süre aktif kalabilen Sürekli Grubu'nun başında olman da benim için özel bir anlam taşıyordu. 1993-1994 yıllarında Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Başkanlığı'nı yürüttüğüm kısa sürede bir Yönetmelik değişikliği gündeme gelememişti. Ama benim gönlümde Türk Kütüphaneciler Derneği'nin sadece çeşitli coğrafi birimlerde örgütlenen şubelerin bağlı olduğu bir merkez değil; aynı zamanda halk kütüphanecileri, üniversite kütüphanecileri, tıp kütüphanecileri gibi belli bir tür kütüphanede çalışanların, ya da bilgi teknolojileri uygulamaları, yönetim gibi belli bir konuyla ilgilenen kütüphanecilerin bir araya gelerek birlikte çalışma yapabilecekleri öğeleri olan bir yapılanmaya sahip olması yatıyordu. Mevcut mevzuat çerçevesinde bu, ancak sürekli çalışma grupları oluşturulması yoluyla gerçekleştirilebilir gibi görünüyordu. 1996 yılında yürütülen yeniden yapılanma

* TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Kütüphane Müdürü. e-posta: selma@etu.edu.tr

çalışmaları çerçevesinde yapılan yönetmelik değişikliği ile sürekli gruplar kavramı yönetmeliğe girdi. Uzun bir süre bu olanağı değerlendirip grup kuran olmadı. Tam benim düşündüğüm gibi bir grup olmamakla birlikte Düşünce Özgürlüğü Grubu kurulunca hem bu önemli konuda yapacağı çalışmalar açısından, hem de sürekli grup kavramına bir örnek teşkil etmesi açısından çok sevinmiştim. Gruptaki arkadaşlarının bu Grubu ayakta tutacaklarını umuyorum.

Özgürlüklere önem verenlerin hepsi mi doğayı ve özgürce aklına estiği, toprağını uygun bulduğu yerde, bazen iki kaldırım taşının arasından dünyaya başını uzatan kır çiçeklerini severler, yoksa onlara olan merak ve sevgide buluşmamız bir rastlantı mıydı bilemiyorum. Bu da diğer bir ortak noktamızdı seninle. İlk kez Yaşamkent'te gördüğüm, adını yıllar sonra keşfedebildiğim ve çok sevdiğim mor Hezaren çiçeklerini (Ek 2) beceriksizce fotoğraflamaya çalışırken, bu çiçeği Zafer fotoğraflamalı diye aklımdan geçirdi. Sevgili Nafiz'le birlikte yaptığımız fotoğraf gösterinizi birkaç kez büyük bir zevkle izledim. AFSAD'ın tıklım tıklım dolu küçük gösteri odasında müzik eşliğinde yaptığın gösteride bayağı heyecanlı mıydın, bana mı öyle gelmişti bilemiyorum. Çiçekler senin sevginden artık yoksun. Seni Batıkent Pir Sultan Abdal Cemevi'nde uğurlarken sevgili Nafiz'e, artık kır çiçekleri sana emanet dedim, gözleri dolu dolu oldu. Ona güvenebileceğini sen de biliyorsundur zaten. Ben kır çiçeklerini severim ya, mor olanlarını bir başka severim. Rastlantı mı, sezgi mi bilmem, bana armağan ettiğin ve hep seni anımsatacak olan ofis duvarımda asılı imzalı fotoğrafındaki (Ek 3) çiçekler de mor. Bu güzel armağanın için sana bir kez daha teşekkür ederim.

Geçenlerde Tayfun (Gülle), Facebook'ta Nafiz (Ertürk), sen ve kendisinin yer aldığı üçlü bir fotoğrafınızı paylaştı. Tayfun ve Nafiz, British Council Kütüphanesi'nde yaptıkları stajlar, Tayfun'un daha sonra öğrencilik yılları boyunca bizimle yarı zamanlı çalışması vesilesi ile tanıma fırsatı bulduğum, bende özel yerleri olan genç meslektaşlarımdır. Sen de meslek camiasında düşünce özgürlüğü alanında yaptığın çalışmalarınla özellik kazanmıştın benim için. Bu üç güzel insanı, artık ancak bir fotoğraf karesinde kalacak olsa da bir arada görmek güzeldi. Bende özel yeri olan daha pek çok güzel insanımız var camiamızda tabii, ama sizlerin adlarınızı bu fotoğraf vesilesi ile anıyorum.

Esprili bir yanın da vardı Zafer Kardeşim. Ben kirli çıkıyım, kutup-l listesindeki yazışmalardan epey bir biriktirdiklerim var. Sana bu mektubu yazmaya karar verince çıkınımı şöyle bir açtım. 26 Haziran 2012 tarihinde Kutup-l listesinde "Elazığ İl Halk Kütüphanesi, Sansür, yardım!" başlığı altında ilerleyen mesaj zincirine yaptığın şu katkıyı anımsar mısın acaba?

Sevgili meslektaşlar,

Aslında ben de bu Hürriyet Gazetesine gıcık oluyorum, bazı başlıkları bana çok müstehcen geliyor.

Ne yapsam acaba?

Bir de bu Atlas Coğrafya ve Keşif Dergisi var, içinde de fotoğraf ve haritalar var. İnanmayacaksınız ama fotoğraf ve haritaların birçoğunda müstehcen görüntü ve şekiller var.

Geçen ayın sonunda Ürgüp'teydik bildiğiniz gibi ve oradaki şekillerin tümü erotik; dikitler (bacalar) öyle, onların birleşme yerlerindeki üçgenlerin alayı öyle. Hadi Hürriyeti, Atlası hallettik bir şekilde. Doğadaki bu "kötü" görüntü ve şekilleri nasıl halledeceğiz?

Bir yardım lütfen!

Sana bu mektubu yazarken üzerime basan hüznün ve ağırlaşan yüreğime karşın bu satırlar beni her okuyuşumda olduğu gibi yine güldürüyor.

Dikkatli araştırmacılığın ile geçmişin derinliklerinden bulup çıkardığın ilginç katkılara da not düşmek gerek. 14 Şubat 2011 tarihli mesajında şöyle bir paylaşımın var: "Günümüzde hepimize çok saçma gelecek ama şu kitaplar da belirli dönemlerde yasaklanmıştı: İncil, Tevrat, Kuran, Don Kişot, Robinson Kuruzo, Tarzan vb. Bir dönem Amerika'da Tarzan'ı yasaklayanların gerekçesi neydi biliyor musunuz? "Ceyn'le nikahsız yaşıyor, dolayısıyla topluma kötü örnek oluyor." Aynı mesajda böyle bir çarpıcı tespitle bir araya getirilerek okunur kılınan bir bilgilendirme de gözden kaçmıyor tabii: "... Aynı zamanda, yasaklanmış olsa da, eğer yayından elinizde 1 nüsha varsa, propaganda amacı taşımaması nedeniyle yasak kapsamına girmediği gerçeği." Bu mesajın baş tarafı ise doğruluğuna inandığım şeyler konusunda gerektiğinde tartışmaya girmekten kaçınmayan, açık sözlü, mert ve cesur yanını ortaya koyuyordu.

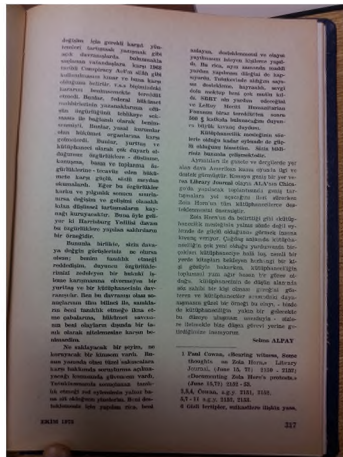
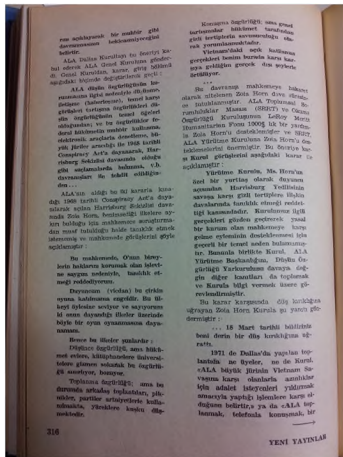
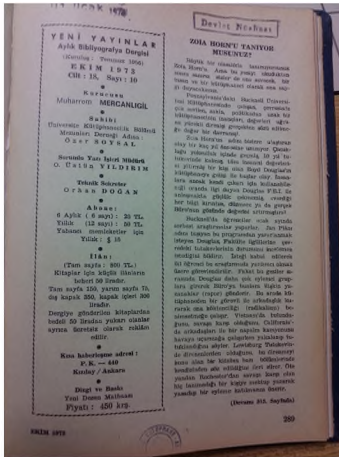
Birkaç yıl önce Elazığ'da yapılan bir toplantı sonrasında İstanbul'dan bir grup meslektaş minibüs tutmuş Munzur'u keşfetmeye karar vermişlerdi. Murat (Gündoğdu, Acıbadem Üniversitesi) arkadaşımızın dayısının evinde Doğu'nun sıcak ev sahipliğini yaşatan bir kahvaltı yapmış, vadi boyunca o müthiş vahşi güzelliği içimize sindirerek kaynağa kadar çıkmış, kana kana Munzur suyundan içmiştik. Unutamadığım bir gündür. Seni uğurladığımız güne dek senin de o topraklara ait olduğun belleğimde iz bırakmış bir husus değildi. O güzel vadideki ilerleyişimiz sırasında beynime çakılan görüntülerden biri de o ıssızlığın ortasında bir başına dimdik gözetleme noktasında nöbet bekleyen asker olmuştu. Tepelerden atılacak bir kurşuna açık hedef çaresiz, savunmasız. Görevi sadece gözetleme ise o gözetleme noktası kurşun geçirmeyen camla çevrilip daha güvenli bir hale getirilemez mi diye düşünmüş, askere erkek evlat göndermiş ana yüreği ile içim titremişti. Sen o askere baksaydın, bölge insanının kimliğini baskı altında tutan devletin temsilcisini görür, çok farklı duygular mı yaşardın belki de.

Düşünce özgürlüğü ve demokrasi gibi temel değerlerde buluşmakla birlikte bugünün sorunlarını yorumlamakta birbirimizden hayli uzak düştüğümüz de bir gerçektir. Türk mü, Türkiyeli mi demek daha doğru; 1915 Tehciri bir soykırım mıydı, kaçınılmaz askeri tedbir miydi gibi konularda farklı bakış açılarına sahiptik. Mesleki listemiz kutup-1 dışında senin ayrıca kişisel bir listen vardı. Bu listeye beni de dahil etmiştin. Sağol, çünkü insan böyle bir listenin alıcılarını geliştiremez. Ne var ki 2 Mayıs 2013 tarihinde gönderdiğin "Yüzleşmezsek hiçbir şey geçmiş olmuyor" başlıklı mesaj benim çok duyarlı olduğum Türk-Ermeni uyuşmazlığı konusunda paylaşamayacağım benim bakışıma çok ters düşen görüşler içeriyordu. Aynı gün başlığı bir ekleme ile "yüzleşmezsek hiçbir şey geçmiş olmuyor, tabii herkesin yüzleşmesi

koşulu ile...” şeklinde değiştirerek sana yanıt vermişim. 8 Mayıs tarihine kadar uzun mesajlarla ikili fikir alışverişimiz oldu. Bir noktada buluşmamız pek mümkün görünmüyordu. Sonunda ayrı fikirlere sahip olduğumuz, benim özellikle duyarlı olduğum bu konularda yazdığın mesajları bana göndermemeni rica ettim ve sen bu konuda gerçekten anlayışlı davrandın. Biz Erzurumlular gındıllanırken, siz Tuncelililer gındırlansanız da birbirimizi anlarız.

Aynı temel değerlere sahip olmakla birlikte olaylara farklı pencerelerden bakan insanlar da dostluğu yaşatmayı başarabilmeli. İyi ki Kastamonu’da Uluslararası Kütüphane ve Bilgibilim Felsefesi Sempozyumu’nda seni uğurlamadın kısa bir süre önce görüşme fırsatımız olmuş, birlikte anı olarak kalan bir fotoğraf (Ek 4) çektiirmişiz. Bizim için verilen mangal partisinde kısa saplı bir saz bulunabilseydi, çalıp söylediğin türkülerini canlı olarak dinleme şansını yakalayacaktım, olmadı. Seni yitirdiğimizi öğrenince bizden küçükler acele etmesinler, bizim yüreğimiz dayanmıyor demiştim. Keşke böyle erken olmasaydı gidişin, ama neyleyelim oldu işte, uğurlar olsun. Güzel hasletlerin, ülkemizde düşünce özgürlüğü alanında mesafe kazanılması için gösterdiğin çabalarıyla anılarda, gönüllerde; Türkü Yolcuları Toplumları solistlerinden biri olarak Youtube’da izlediğimiz video kayıtlarıyla sanal alemde yaşayacaksın artık.

EK 1:

EK 2:

EK 3:

EK 4:

